03/05/2021

Άγιος Γεώργιος: Πώς έγινε ο προστάτης του Στρατού

/ Επικαιρότητα

Γράφει ο Ιωάννης Παναγιωτόπουλος, Επίκουρος καθηγητής στο Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ο άγιος Γεώργιος είναι ο κατεξοχήν στρατιωτικός άγιος. Φέρει τα επώνυμα Μεγαλομάρτυς, Ταξιάρχης, Καλλίνικος και Τροπαιοφόρος.

Η εικόνα του έφιππου αγίου συνόδευε τις εκστρατείες του Βυζαντινού στρατού ξέχωρα από των άλλων στρατιωτικών μαρτύρων, Δημητρίου, Προκοπίου και των δύο Θεοδώρων.

Με καταγωγή από την Καππαδοκία και την Παλαιστίνη, προερχόμενος από οικογένεια που υπηρετούσε στη ρωμαϊκή στρατιωτική ιεραρχία, δεν άργησε να προσέλθει στις τάξεις του ρωμαϊκού στρατού και να ανέλθει στην ιεραρχία του.

Ο τρίτος χριστιανικός αιώνας ήταν μια περίοδος ειρήνης σε γενικές γραμμές για την Εκκλησία και έτσι ο αριθμός των χριστιανών αυξήθηκε ταχύτατα, ώστε να καταστούν τελικά η πλειονοψηφία των υπηκόων της αυτοκρατορίας.

Οι πιστοί της χριστιανικής πίστης τότε αυξήθηκαν ιδιαιτέρως ανάμεσα στα μέλη της ρωμαϊκής πολιτικής και στρατιωτικής ιεραρχίας, καταλαμβάνοντας εξέχουσες θέσεις! Η άνοδος στο θρόνο του Διοκλητιανού (884-305) συνδυάστηκε

με μια απόπειρα αποκατάστασης των ρωμαϊκών αξιών, όπως της πίστης στην ρωμαϊκή θρησκεία.

Η προσπάθειά του αυτή οδήγησε πολλούς χριστιανούς στο μαρτύριο και στη φυλακή. Ανάμεσά στους μάρτυρες που διακρίθηκαν ήταν και ο Γεώργιος, προβεβλημένο μέλος της στρατιωτικής ιεραρχίας.

Η συναξαριστική παράδοση αποδίδει πλήθος μαρτυρίων που υπέστη ο άγιος προκειμένου να αλλάξει την πίστη του. Έμεινε εδραίος και στο τέλος ακολούθησε ο θάνατος διά αποκεφαλισμού, όπως προβλεπόταν για τους Ρωμαίους πολίτες.

Το λείψανο το δικό του και της μητέρας του, που φαίνεται να μαρτύρησε μαζί του την ίδια ή την επομένη ημέρα, μεταφέρθηκαν από τον ακόλουθό του Πασικράτη, στη Λύδδα της Παλαιστίνης, όπου η τιμή του διαδόθηκε ευρύτατα και ανεγέρθηκε ναός του αγίου που συγκέντρωνε πλήθος προσκυνητών.

Η εικόνα του αγίου, που είχε επικρατήσει, ήταν αυτή με την εμφάνιση Ρωμαίου αξιωματούχου, αν και η απεικόνιση του ως πολεμιστή μετά την εικονομαχική έριδα διαδόθηκε κυρίως στην Καππαδοκία, όπου οι στρατιωτικοί άγιοι έχαιραν μιας ιδιαίτερης τιμής.

Έτσι, ο Άγιος απεικονίζεται είτε ως προστάτης των στρατιωτών είτε και ως ο κατεξοχήν διώκτης του κακού.

Η εικόνα τοποθετούνταν σε προεξέχουσες θέσεις, στις εισόδους των ναών ή μπροστά στο ιερό, ακόμη και στην αψίδα. Η αλλαγή της εικονογραφίας του, από βυζαντινού αξιωματούχου σε βυζαντινό πολεμιστή, συμπίπτουν με τις αλλαγές στην εικόνα των βυζαντινών αυτοκρατόρων της περιόδου ακμής του 10ου αιώνα.

Είναι γεγονός ότι κατά την περίοδο της τουρκοκρατίας οι Ρωμιοί είχαν ανάγκη την προστασία ενός αγίου μαχητή. Η προστασία από τον άγιο ανανοηματοδοτήθηκε.

Η προστατευτική λειτουργία των στρατιωτικών αγίων έγινε πάλι επίκαιρη όσο ποτέ, με παραστάσεις στις προσόψεις ή στις εισόδους των ναών. Ένας δημοφιλής εικονογραφικός τύπος του Αγίου Γεωργίου που σκοτώνει έναν εχθρό ή ένα αντιπαθητικό τέρας, κυριάρχησε, αφού στη θέση του τέρατος οι πιστοί εύκολα τοποθετούσαν τον Τούρκο κατακτητή.

Η απελευθέρωση του Ελληνικού Κράτους και νέα περίοδος πολιτικής ελευθερίας, δεν μπορούσε παρά να συνδέσει τον άγιο με την προστασία του στρατού, ο οποίος απελευθέρωσε το υπόδουλο γένος και όφειλε να εκπληρώσει το πάντα ζωντανό

εθνικό όραμα της αποκατάστασης της χαμένης χριστιανικής αυτοκρατορίας.

Για αυτό και ο άγιος Γεώργιος, όπως και στο Βυζάντιο, έγινε ο προστάτης και Τροπαιοφόρος άγιος του Ελληνικού Στρατού.

Πηγή: armyvoice.gr